

YHTEISTOIMINTASOPIMUS

KUOPION KAUPUNKISEUDUN TOIMIVALTAINEN JOUKKOLIIKENNEVIRANOMAINEN

1. SOPIMUKSEN SOPIJAOSAPUOLET JA TARKOITUS

Tämän sopimuksen sopijaosapuolia ovat Siilinjärven kunta ja Kuopion kaupunki (jäljempänä sopijakunnat), joiden aluetta kutsutaan tässä sopimuksessa Kuopion kaupunkiseuduksi.

Tällä sopimuksella sovitaan 3.12.2009 voimaanastuneiden Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen mukaisista rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista (palvelusopimusasetus, PSA) sekä kansallisen joukkoliikennelain mukaisesti yksinomaan sopijakuntien alueella harjoitettavan reitti- ja kutsujoukkoliikenteen lupaviranomaisesta, muista palvelusopimusasetuksessa ja joukkoliikennelaissa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä tehtävistä sekä kuntien keskenään sopimista joukkoliikenteen tehtävistä.

Sopijakunnat hoitavat nämä tehtävät kuntalain 76 § ja 77 § mukaisesti siten, että Kuopion kaupunki vastuukuntana perustaa niistä huolehtimaan yhteisen toimielimen.

2. YHTEISTOIMINNAN TAVOITTEET JA YLEISET PERIAATTEET

Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä joukkoliikennelain mukaisesti sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä ja kuntien henkilökuljetuksia siten, että joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

Kaupunkiseudun joukkoliikenneviranomaisen toimialueelle laaditaan yhteinen joukkoliikennesuunnitelma ja palvelutasotavoite, joissa otetaan huomioon sopijakuntien itse määrittelemät lähtökohdat ja tavoitteet. Toimivalta-alueen joukkoliikenteen kilpailutus tehdään niin, että saavutetaan kunnille edullisin lopputulos ja erikokoisilla linja-autoyrityksillä on mahdollisuus menestyä tarjouskilpailuissa.

Edelleen yhteistoiminnalla huolehditaan kuntien edunvalvonnasta valtionavustusten ja valtion hankkiman ostoliikenteen suunnittelussa ja avustusten hakemisessa sekä suunnitellaan muiden toimivaltaisten joukkoliikenneviranomaisten kanssa alueen joukkoliikennepalveluiden kytkentä ja yhteensovittaminen laajempaan joukkoliikennejärjestelmään. Lisäksi suunnitellaan ja hankitaan sopijakuntien ja niiden eri toimialojen tarvitsemia henkilökuljetuksia ja koordinoidaan niitä joukkoliikennepalvelujen kanssa.

3. UUELLEEN JÄRJESTETTÄVÄT TEHTÄVÄT

Uudelleenjärjestely koskee joukkoliikenneviranomaisen tehtäviä uuden joukkoliikennelain mukaisesti. Lainsäädännön muuttuessa yhteistoimintasopimukseen sisältyvät tehtävät muuttuvat vastaavasti. Muusta syystä kuin lainsäädännön muuttumisesta johtuva tehtävien olennainen muuttaminen vaatii molempien sopijakunnan hyväksymisen.

*Jatj: Kaupunkiseudun palvelualue
Siija Pasanen 8.3.2012*

Kuopion paikallisliikenteen sekä yksinomaan sopijakuntien muodostamalla alueella harjoitettavan liikenteen toimivaltaisena viranomaisena toimii Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta.

Sopijakuntien ja niiden eri toimialojen tarvitsemat henkilökuljetusten asiantuntijapalvelut, kuten kuljetusten suunnittelun ja hankinnan, hoitaa perustettava joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikkö.

4. YHTEISET TOIMIELIMET

Joukkoliikennelautakunta

Joukkoliikenneviranomaisen tehtävien hoitamista varten perustetaan Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueeseen kuuluva Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta. Sen toimivalta-alueeseen kuuluvat Siilinjärven kunta ja Kuopion kaupunki.

Lautakunnassa on 7 jäsentä, joista Kuopion kaupunki valitsee 5 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen ja Siilinjärvi 2 jäsentä ja kummallekin henkilökohtaisen varajäsenen. Kuntien kesken neuvotellaan lautakunnan jäsenvalinnat siten, että lautakunnan kokoonpano täyttää tasa-arvolain vaatimukset ja vastaa valtuustoissa edustettuina olevien puolueiden voimasuhteita.

Puheenjohtajan nimeää Kuopio ja varapuheenjohtajan Siilinjärvi.

Joukkoliikennelautakunnan asioiden esittelystä määrätään kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännössä.

Läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa on Kuopion kaupunginhallituksen edustajalla, sopimuskuntien kunnan- tai kaupunginjohtajalla ja kaupunkiympäristön palvelualueen johtajalla tai vastaavalla viranhaltijalla.

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Kuopion kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosääntö ja joukkoliikennelautakunnan hyväksymä toimintasääntö.

Lautakunnan tehtävät ja ratkaisuvallta joukkoliikenneviranomaisena ovat:

- valmistelee ja tekee kunnille esityksen toimivalta-alueensa joukkoliikenteen tavoitteellisesta palvelutasosta
- päättää ja toimeenpääsee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason, ja hintavelvoitteet (lipputyypit, lippujen asiakashinnat ja lipputuen osuuden) Kuopion osalta sekä Siilinjärven osalta sen tekemien esitysten pohjalta
- päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistavasta
- päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta
- myöntää lupaviranomaisena yksinomaan toimivalta-alueellaan harjoitettavaan reittiliikenteeseen ja kutsujoukkoliikenteeseen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta
- päättää kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä
- antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä
- hoitaa muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätyt tehtävät

Lisäksi lautakunnalla on seuraavia yleistehtäviä:

- laatii joukkoliikenteen talousarviot, toimintasuunnitelmat ja tilinpäätökset sekä huolehtii tehtäviinsä liittyvästä seurannasta, raportoinnista ja tietojen hallinnasta
- selvittää joukkoliikenteen palvelutarpeita, huolehtii kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudesta ja laatii joukkoliikennesuunnitelmia
- osallistuu liikennejärjestelmä- ja maankäyttösuunnitteluun sekä joukkoliikenteen infran, maksujärjestelmien ja informaatiojärjestelmien kehittämiseen
- koordinoi joukkoliikenteen ja kuntien järjestämien henkilökuljetusten seudullista yhteistyötä
- huolehtii yhdessä liikennöitsijöiden kanssa joukkoliikenteen tiedottamisesta ja markkinoinnista

Muutoin lautakunnan toiminnassa noudatetaan soveltuvin osin mitä Kuopion kaupungin johtosäännöissä on lautakuntien tehtävistä ja ratkaisuvallasta määrätty.

Joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikkö

Lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta sekä henkilökuljetusten asiantuntijapalveluista, kuten kuljetusten suunnittelusta ja hankinnasta, huolehtii Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön suunnittelupalveluihin perustettava joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikkö yhdessä Siilinjärven nimeämien edustajien kanssa. Yksikön vastuhenkilönä toimii liikenneinsinööri, jonka lisäksi yksikössä on tarvittava määrä joukkoliikenne- ja henkilökuljetusasiantuntijoita.

Siilinjärven kunnan ja joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikön edustajat tekevät yhteistyötä Kuopion alueellisen joukkoliikennetyöryhmän kanssa.

5. TALOUS JA KUSTANNUSTEN JAKO

Toiminnan kustannusten jaossa noudatetaan seuraavia periaatteita:

Joukkoliikennelautakunnan sekä joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikön toimintakustannukset jaetaan sopijakuntien asukaslukujen suhteessa. Seudun yhteisten suunnittelu- tutkimus- ja kehityshakkeiden kustannukset jaetaan yleensä asukaslukujen suhteessa, mutta muunlaisesta jaosta voidaan sopia kuntien välillä tapauskohtaisesti.

Kaupunki- ja seutulippujen hintavelvoitteiden määrittämisestä (lipputuesta) aiheutuvista kustannuksista vastaa kumpikin kunta omalta osaltaan.

PSA:n mukaisesti hankitun liikenteen kustannukset jaetaan seuraavasti:

- Kunnan sisäisen liikenteen kustannuksista vastaa asianomainen kunta. Kunnilla on oikeus ostaa omalla kustannuksellaan lisäliikennettä.
- Kuntien välisen joukkoliikenteen kustannukset jaetaan kuntien kesken kuntalaisten matkustuksen (lipputulojen) suhteessa. Tätä kustannusjakoa sovelletaan joukkoliikennelaissa määritellyn siirtymäajan päätyttyä eli 1.7.2014 alkaen.

Viranomaistoiminnan ja edellä mainittujen hankkeiden kustannukset katetaan kuntien maksuosuuksilla, hankkeisiin saatavilla valtionavustuksilla sekä muilla mahdollisilla tuloilla.

Joukkoliikennelautakunta laatii Kuopion kaupunginvaltuustolle esityksen seuraavan kalenterivuoden talousarvioksi.

Talousarvion valmistelussa on sopijakunnille varattava tilaisuus esityksen tekemiseen yhteistoiminnan tavoitteista ja rahoituksesta. Tätä varten seuraavan kalenterivuoden alustava talousarvio toimitetaan jäsenkunnille 30.9. mennessä ja hyväksytty talousarvio 15.1. mennessä.

Talousarviossa esitetään yhteistoiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja osoitetaan rahoitustarpeen kattaminen sopijakuntien maksuosuuksilla ja muilla tuloilla. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset yhteistoiminnan hoitamiseen turvataan. Yhteistoiminnan tehtävissä ja niiden rahoituksessa on noudatettava talousarviota.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää Kuopion kaupunginvaltuusto. Esitys muuttamisesta on annettava sopijakunnille tiedoksi hyvissä ajoin ennen asian käsittelyä.

Joukkoliikennelautakunta seuraa talousarvion toteutumista.

Sopijakunnan maksuosuus yhteistoiminnan menoihin määräytyy toimintavuoden toteutuneiden kustannusten perusteella. Maksuosuutta määrittäessä toteutuneista kustannuksista vähennetään valtionavustukset ja muut toimintatuotot. Kuntien maksuosuuden suuruinen ennakko laskutetaan neljännesvuosittain. Lopulliset maksuosuudet maksetaan tai liikaa perityt ennakot palautetaan vuosittain heinäkuun loppuun mennessä.

6. NEUVOTTELU- JA LAUSUNTOMENETTELYT SEKÄ SOPIMUKSEN SEURANTA

Muista kuin talousarvioon ja -suunnitelmaan liittyvistä neuvotteluista ja lausunnoista sovitaan seuraavaa:

Toimivalta-alueen yhteinen palvelutasomäärittely laaditaan määrääjäksi.

Joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikkö valmistelee esityksen palvelutasomäärittelyksi. Joukkoliikennelautakunta hyväksyy sen alustavasti ja pyytää siitä kuntien lausunnot. Joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikkö laatii kuntien lausuntojen pohjalta esityksen palvelutasomäärittelyksi, jonka joukkoliikennelautakunta hyväksyy ja toimeenpanee.

Suunnitteilla olevista joukkoliikennemuutoksista ja muista kuntien kustannuksiin vaikuttavista muutoksista joukkoliikenne- ja henkilökuljetusyksikkö neuvottelee kuntien kanssa.

Liikennöintisuunnitelmista ja joukkoliikenteen palvelutasoon ja kustannuksiin vaikuttavista merkittävistä järjestelyistä pyydetään kunnilta lausunnot.

Sopimuksen toteutumista seurataan kerran vuodessa pidettävässä arviointikokouksessa, jonka joukkoliikenneyksikkö järjestää. Kunnat nimeävät seurantakokoukseen edustajansa.

9. SOPIMUKSEN VOIMAANTULO, IRTISANOMINEN JA MUUTOKSET

Sopimus astuu voimaan 1.1.2012.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopimus voidaan irtisanoa kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä ja irtisanominen astuu voimaan seuraavan vuoden 1. päivänä. Irtisanominen merkitsee sitä, että sopijakunta luopuu sopimuksen tarkoittamasta yhteistyöstä.

Tämän sopimuksen muuttaminen edellyttää molempien sopijakuntien suostumusta.

Joukkoliikennelautakunta voi tehdä sopimukseen kuntien neuvottelemia vähäisiä ja teknisluonteisia tarkistuksia.

10. ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan keskinäisin neuvotteluin. Tarvittaessa neuvottelujen pohjaksi pyydetään Suomen Kuntaliiton asiantuntijalausunto. Jos ratkaisua ei näin synny, erimielisyydet ratkaistaan Kuopion käräjäoikeudessa.

11. ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta.

Kuopiossa 27. 6. .2011

KUOPION KAUPUNKI

Kaupunginjohtaja

Petteri Paronen

Kaupunginsihteeri

Heikki Vienola

Siilinjärvellä 3. 8. .2011

SIILINJÄRVEN KUNTA

Kunnanjohtaja

Vesa Lötjönen

Talousjohtaja

Pekka Takkinen